

**UDSKRIFT AF DOMBOGEN
FOR
GRØNLANDS LANDSRET**

D O M

afsagt af Grønlands Landsret den 20. marts 2024 i ankesag

Sagl.nr. K 016/24

Anklagemyndigheden

mod

T

Født den [...] 1963

Advokat Naja Joelsen

Qaasuitsup Kredsret afsagde dom i 1. instans den 2. august 2023 (kredsrettens sagl.nr. KS-QAA-514/2022).

Påstande

Anklagemyndigheden har påstået stadfæstelse.

T har påstået formildelse ved en betinget dom på 4 måneder med en prøvetid på to år.

Doms mænd

Sagen har været behandlet med domsmænd.

Supplerende oplysninger

Baggrunden for, at anklageskriftet først i 2022 blev indleveret, er uklar.

Forklaringer

T har om sine personlige forhold supplerende forklaret, at det har været utrygt for ham, at sagen har været under behandling i tre år. I sin fritid er han også medlem af et kor. Han er indstillet på at udføre samfundstjeneste.

Landsrettens begrundelse og resultat

T er dømt for seksuel udnyttelse og dermed en overtrædelse af kriminallovens § 78, stk. 3, nr. 3, ved tre gange i 2020 at have haft samleje med en beboer på et bokollektiv for handicappede

og psykisk syge personer, hvor han var ansat som støtteperson. Den forurettede er i sagen beskrevet som paranoid skizofren, ængstelig og plaget af hørehallucinationer.

Under hensyn til sagsbehandlingstiden, og da anklagemyndigheden har påstået stadfæstelse af kredsrettens afgørelse, finder landsretten til trods for forholdenes karakter og antal ikke grundlag for at hæve den idømte foranstaltning, hvorfor kredsrettens afgørelse stadfæstes. Der er herefter og under hensyn til forholdenes karakter ikke grundlag for at gøre foranstaltningen betinget eller for at fastsætte bestemmelse om udførelse af samfundstjeneste.

THI KENDES FOR RET:

Kredsrettens dom stadfæstes.

Statskassen betaler sagens omkostninger.

Nina Fischer Rønde

DOM

afsagt af Qaasuitsoq Kredsret den 2. august 2023

Rettens nr. 514/2022

Politiets nr. 5509-97351-00114-20

Anklagemyndigheden

mod

T

cpr-nummer [...] 1963

Der har medvirket domsmænd ved behandlingen af denne sag.

Anklageskrift er modtaget den 21. april 2022.

T er tiltalt for overtrædelse af:

Forhold 1-3

Kriminallovens § 78, stk. 3, nr. 3 -seksuel udnyttelse

ved den 4. maj, den 8. maj og i perioden mellem den 8. maj og 30. maj 2020 i tiden op til kl. ca. 08.00, som ansat som støtteperson for F på bokollektivet "[...]", beliggende på [...] i Aasiaat, at have haft samleje med F ikke under 3 gange i soveværelset, idet tiltalte fremviste sin mobiltelefon indeholdende pornofilm til F samtidigt med, at han masturberede sin erigerede lem, hvorfor tiltalte afklædte både sig selv og F og gennemførte vaginalt samleje med hende.

Påstande

Anklagemyndigheden har fremsat påstand om anbringelse i Anstalten for Domfældte i 4 måneder.

Anklagemyndigheden nedlægger endvidere på vegne af F påstand om godtgørelse for tort på 20.000,00 kr. i medfør af erstatningsansvarslovens § 26.

Anklagemyndigheden tager endvidere på vegne af F forbehold for yderligere påstand om erstatning/godtgørelse.

T har nægtet sig skyldig.

På vegne af T har forsvareren fremsat påstand om frifindelse. Subsidiært betinget anbringelse i Anstalten for Domfældte i 4 måneder, foranstaltningsspørgsmålet udsættes med en prøvetid på 2 år og bortfalder, såfremt tiltalte ikke begår en ny lovovertrædelse i prøvetiden.

Sagens oplysninger**Forklaringer**

Der er under sagen afgivet forklaringer af T, og vidneforklaring af V1 og V2.

Tiltalte T har afgivet forklaring den 2. august 2023. Forklaringen er refereret i retsbogen.

V1 og V2 har afgivet forklaring den 2. august 2023. Forklaringerne er refereret i retsbogen.

Dokumenter

Det fremgår af følgende dokumentationer:

Forhold 1, bilag A-1-1, anmeldelsesrapport, at Aasiaat Politi den 27-06-2020 kl. 1353 fik anmeldelse om voldtægt begået den 4. maj 2020 kl. 8.00 på gerningsstedet [...] i Aasiaat.

Forhold 2, bilag A-1-1, anmeldelsesrapport, at Aasiaat Politi den 17.06.2020 kl. 1353 anmeldelse voldtægt begået den 8. maj 2020 mellem kl. 8 og kl. 10 på gerningsstedet [...].

Forhold 3, ubilageret anmeldelsesrapport af den 31. marts 2022, at Aasiaat Politi fik den 15.07.2020 kl. 1000 anmeldelse om voldtægt begået i mellem 8. maj 2020 og den 30. maj 2020 på gerningsstedet [...].

Forhold 1, 2, 3, bilag E-2-1, udtalelse fra psykiatrisk sygeplejerske X1 fra Aasiaat Sygehus:

”Udtalelse vedr. F cpr. [...] 1988

F er kendt med diagnosen paranoid skizofreni siden 2006 og har været i medicinsk behandling siden.

2016 stak patienten sin storesøster med en kniv og derefter fik en behandlingsdom.

F er i blandt andet i antabus behandling og kommer til ut.x 2 ugtl. Til medicin samt samtaler.

F er plaget af hørehallucinationer dagl. men er blevet bedre til at håndtere det.

Kontakten er på patientens præmisser, er noget garderet og ængstelig.

Har svært ved at sige fra og kommunikerer med dem, hun ikke er tryk ved.

Er myndig.

Efter min mening burde F videoafhøres, da hun er ængstelig og kan let gå i baglås. Det er vigtigt med at holde små pauser, da F har svært ved at holde fokus ved langs samtaler og bliver angst.

I er velkomne til at kontakte mig ved yderligere spørgsmål.

M.v.h.

Psyk.sygepl.

X1”

Forhold 1, 2, 3, bilag E-3-1, udtalelse fra Kommune Qeqertalik af den 16.02.2022:

”Vedr. F

Cpr.nr: [...] 1988

Jeg kan bekræfte at F bor i ”[...]” sammen med 3 andre med psykisksyge og 5 medarbejder i døgn drift hele året rundet med socialmedhjælper og medhjælper, støttepersonen kommer ikke forbi, men hvis det er muligt er der også støttepersoner der arbejder til dagligt fra kl. 8 til 16, og F har støtteperson der arbejder fra 8-16 som hun også arbejder hver anden weekend kl. 8.16. Støttepersonens opgave er at opfordre til et bedre liv med samfundet og sygdommen, og til almindelig daglig opgaver.

Desværre har vi ikke bedre uddannet medarbejder i 5 boenhederne, derfor samarbejder vi med handicapsagsbehandler i kommunen, og psykiatriske sygeplejersken i sygehuset til dagligt”

Personlige oplysninger

T er ikke tidligere foranstaltet.

T har om sine personlige forhold forklaret, at han i dag arbejder på forsamlingshuset. Han er gift og har en stedsøn, som han ser som sin egen. Siden han var til alkoholbehandling i 2010, har han ikke været bruger af alkohol. Udover sit arbejde går han både til banko og bingo. Han har bankgæld på 7.000 kr. i restgæld, som han afvikler.

Sagsbehandlingstid

Anklageskriftet dateret den 21. februar er modtaget af Kredsretten den 21. april 2022. Episoden er efter anklageskriftet sket den 4. maj 2020, den 8. maj 2020 og i perioden mellem den

8. maj 2020 og 30. maj 2020 for 3 år og 3 måneder siden. Sagen har været forsøgt behandlet den 8. maj 2023, men blev udsat, da vidnet V1 var på rejse.

Rettenns begrundelse og afgørelse

Om skyldspørgsmålet

Tiltalte har nægtet sig skyldig, da F selv den 4. maj 2020 havde ønsket at se pornofilm fra hans mobiltelefon, hvor han brugte sin mobildata under sin nattevagt på bokollektivet, hvor F bor, så han plejede samleje med hende, da hun var villig og tog selv sit tøj af.

Tiltalte nægtede at have haft samleje med F den 8. maj 2020 og havde ikke masturberet sit erigerede lem ved hendes seng, men forklarede at han havde plejet samleje med beboeren F 3 gange på hendes soveværelse med låst dør i løbet af maj 2020, som han blev fyret for. Han plejede samleje med hende anden gang efter sin 3. nattevagt, hvor han havde 2 dages nattevagt hver 14. dag.

Vidnet V1 var selv ansat i Bokollektivet [...] og var ikke den eneste medarbejder, der havde haft mistanke mod tiltalte. Vidnet var lige mødt på arbejdet om morgenen den 4. maj 2020 kl. 7.30, hvor tiltalte havde nattevagten, da han bemærkede tiltalte med svedte på panden, og F var vågen på det tidspunkt. Når han var på arbejde med tiltalte om dagen eller ved personale-skift, var tiltalte sammen med F i hendes værelse med lukket dør, som han havde fundet mærkeligt, da de som ansatte først må komme ind i beboernes værelser med en anden kollega. Vidnet har ikke overværet samlejerne mellem beboeren F og tiltalte T, men havde fattet mistanke, da tiltalte på det sidste havde sved i panden og lugtede af sved.

Vidnet V2 kom som medarbejder fra en anden afdeling forbi Bokollektivet [...] den 8. maj 2020 om morgenen for at hente en piskeris fra køkkenet, da der var fødselsdag i hendes afdeling. Hun vidste at tiltalte T havde nattevagten den dag, men der blev ikke svaret, da hun sagde hallo. Der var ingen folk i stuen eller kontoret, men hun så tiltalte T komme ind til Fs værelse og lukke døren, og da han kom ud senere, så han overrasket ud. Tiltalte havde erkendt at have plejet samleje med F, da hun og kollegaen spurgte tiltalte, da de havde fattet mistanke. F selv havde set spændt ud, da hun senere selv fortalte om, at tiltalte havde vist hende pornofilm under hans nattevagt og havde plejet samleje med hende, men hun havde ikke fortalt, hvor mange gange det skulle være sket.

Forurettede F var ellers blevet afhørt via video, jf. bilag D-4-2, men den blev ikke dokumenteret under retssagen, da forurettede ikke var blevet sandhedsformanet og der var ledende spørgsmål.

Retten har lagt vægt på tiltaltes egen forklaring om, at han som ansat i Bokollektivet [...] havde plejet samleje med beboeren F 3 gange i løbet af maj 2020, som støttes af vidnerne V1s og V2s forklaringer, sammenlagt med de dokumenterede anmeldelsesrapporter, forhold 1, bilag A-1-1, forhold 2, bilag A-1-1 og forhold 3, ubilageret anmeldelsesrapport af den 31. marts 2022, samt udtalelserne fra psykiatrisk sygeplejerske fra Aasiaat Sygehus, bilag E-2-1 og fra Kommune Qeqertalik, bilag E-3-1, og har dermed fået det delvist bevist, at tiltalte T har overtrådt kriminallovens § 78, stk. 3, nr. 3 -seksuel udnyttelse ved den 4. maj, den 8. maj og i perioden mellem den 8. maj og 30. maj 2020 i tiden op til kl. ca. 08.00, som ansat som støtteperson for F på bokollektivet "[...]", beliggende på [...] i

Aasiaat, at have haft samleje med F ikke under 3 gange i soveværelset, idet tiltalte fremviste sin mobiltelefon indeholdende pornofilm til F og gennemførte vaginalt samleje med hende.

Retten har ikke fået bevist, om tiltalte havde masturberet sin erigerede lem og afklædt F, da Retten ikke har hørt Fs forklaring i Retten.

Om foranstaltningen

Henset til sagens karakter kan Retten ikke se formildende omstændigheder i sagen, og ved valget af foranstaltning har Retten navnlig lagt vægt på, at der er tale om en betroet medarbejder på et kollektiv for handicappede/psykisk syge personer, som i 3 tilfælde havde udnyttet en beboer seksuelt under sine nattevagter, hvor den forurettede er diagnosticeret med paranoid skizofreni, er plaget af hørehallucinationer og er ængstelig, kan let gå i baglås og har svært ved at sige fra og kommunikere med dem, hun ikke er tryk ved.

Foranstaltningen fastsættes derfor efter kriminallovens § 146, stk. 1, nr. 2, da det er nødvendigt af hensyn til lovovertrædelsens grovhed, og derfor som anbringelse i Anstalten for Domfældte i 4 måneder.

Efter retspraksis fastsættes torterstatningen til 20.000,00 kr., som tiltalte skal betale til forurettede F.

Efter retsplejelovens § 480, stk. 1 betaler statskassen sagens omkostninger.

Thi kendes for ret:

T anbringes 4 måneder i Anstalten for Domfældte.

T skal betale 20.000,00 kr. i torterstatning til F.

Statskassen skal betale sagens omkostninger.

Eleonora Steenholdt Mørch
Kredsdommer

Den 2. august 2023 kl. 09.00 blev retten sat af kredsdommer Eleonora Steenholdt Mørch med Domsmændene [...] og [...].

Tolk var [...]

Retsmødet var offentligt. Reglerne i retsplejelovens §§ 66, stk. 2, og 91 er overholdt.

Rettens nr. 514/2022
Politiets nr. 5509-97351-00114-20

Anklagemyndigheden
mod
T
cpr-nummer [...] 1963

[...]

Tiltalte T forklarede på grønlandsk:

Forhold 1

Når han kom ind, plejede hun at ville låne hans mobil for at se afklædte personer. Han havde samleje med hende den morgen. Adspurgt om det var aftalt på forhånd, forklarede han videre at hun plejede at gerne vil se noget på mobilen og sige at hun er misundelige på dem der har sex. Han arbejdede som ansat, og han svarede ikke på spørgsmålet om han var bekendt med ansættelseskontraktens indhold under hans ansættelse. Han arbejdede på bofællesskabet [...]. F er en kvindelige beboer på bofællesskabet, som ikke var hans direkte klient, da hun havde en anden rådgiver.

Adspurgt af forsvareren forklarede han videre, at hun selv plejede at tage sit tøj af, og ikke ham. Hun plejede selv at ville låne mobilen for at se porno.

Adspurgt af dommeren forklarede han videre, at ud fra hvad han husker, så havde de samleje for første gang om foråret i 2020, måske i maj-måned. Han havde samleje med hende da hun havde lyst, han samarbejdede ikke med andre på det tidspunkt. Det skete om natten under hans nattevagt.

Forhold 2

Han havde ikke samleje med hende den 8. maj 2020, han husker at han udførte arbejde den dag.

Forhold 3

Han havde samleje med F tre gange i maj 2020 i hendes soveværelse. Han havde indrømmet over for sine kollegaer, men kan ikke huske datoen. Han blev fyret efter indrømmelsen. Både han og F tog selv tøjet af i forbindelse med samlejerne, samlejerne plejede at være kortvarige, Fs værelse plejede at være låst. F havde ikke mulighed for at få hjælp, da hun ikke plejede at råbe. Han betalte selv for mobildataforbruget i forbindelse med afspilningen af pornofilmene. Han er ikke bekendt med om F selv har en mobil eller bærbar, hun lånte hans mobil til at se porno.

Adspurgt af dommeren forklarede han videre, at han havde samleje med hende for anden gang i den tredje nattevagt, han havde nattevagt hvert 14. dag, hvor der var to nattevagter i træk.

Han kan ikke huske hvornår han havde samleje med hende sidste gang. F ville se porno den gang. Han havde ikke masturberet foran hendes seng, men han talte med hende mens han var erigeret. Han ved ikke hvorfor han som ansat havde samleje med en beboer, det kan han ikke svare på.

[...]

Vidnet V2 forklarede på grønlandsk:

Hun har arbejdet i hverdagene i bofællesskabet for 7. år i træk, som dag- og nattevagt.

Hendes arbejdstider er skiftende, da det kommer an på klienterne. Da hun var i [...] den 8. maj 2020 sammen med T, kom hun ind til [...] for at hente en piskeris i forbindelse med forberedelse til fødselsdag, men der kom ikke et svar da hun råbte hallo. Der var heller ikke nogen både i stuen eller kontoret. Det omhandlende værelse var inderst, og hun så døren lukke i, og det viste sig at det var T der kom ind. Han kom først senere ud. I starten vidste hun ikke hvad der foregik, men det var først da man begyndte at tale om det, at hun fik det på plads. Altså hvad hendes kollega plejede at gøre, da der var en der fortalte om lignede oplevelse spurgte de den pågældende lidt indtil hvad der var sket, og de fik det på plads da de fik et svar. T havde tøj på den pågældende morgen. T og den anden var alene på værelset, de andre beboere var i deres værelser. Hun kom ikke ind i Fs værelse da hun selv var derinde. Hun tog en piskeris og gik tilbage til sin afdeling, men hun blev forbavset over at se T komme ind.

Adspurgt af forsvareren forklarede hun videre, at hun ikke så T i stuen, Fs dør var lukket, og døren blev åbnet først efter hun havde sagt hallo.

Adspurgt af dommeren forklarede hun videre, at det så ud til at T var tøvende og forbavset da han kom ud og viste sig. Efterfølgende kom hun tilbage til [...], og T ringede og sagde at det var udført, måske i forbavelse. Hun tænkte i starten ikke videre over at han var i Fs værelse, men da hun tog det op til lederen og da V1 nævnte det, talte de om det. Efterfølgende fortalte F at T havde vist hende en pornofilm og havde samleje med hende mens han var på nattevagt. Hun ved ikke hvor mange gange. De udspurgte ikke hende yderligere da de var bange for at hun ville gå i psykisk baglås. F så anspændt ud, da hun fortalte om det.

[...]

T protesterede over vidnets forklaring. Han indrømmede ikke til V1, han indrømmede til X2, hvis efternavn han ikke var bekendt med.

[...]

Vidnet V1 forklarede på grønlandsk:

Han arbejdede som sosu-assistent i bofællesskabet [...] i blok 8 dengang fra den 4. maj 2022 og få måneder frem. Han var ikke den eneste der fik mistanke om T, da han havde bemærket at T, som var på nattevagt, så ud til at have svedt i ansigtet når han mødte ind på arbejdet om morgenen lidt efter kl. 7.30. Det var ikke noget han lagde mærke til, men det var noget han begyndte at lægge mærke til. Derudover plejede F, hvis efternavn han ikke er bekendt med, som er beboer i [...], plejede at være vågen. Når han arbejdede sammen med T i hverdagene eller ved vagtskifte, plejede han at være sammen med hende på værelset, og han tænkte at han betjente hende. Han fandt det besynderligt at han opførte sig som privatperson, og han plejede ikke at fortalte noget. De skulle altid være sammen med en kollega hvis de skulle ind på værelserne, og de måtte ikke bare gå ind for at tale med dem.

Adspurgt af forsvareren forklarede han videre, at han ikke har set hændelser, men fik mistanke da han så ud til at have svedt i ansigtet på de sidste. Han har ikke set dem have samleje, men det var tydeligt at der var sket noget, da han kunne lugte sved.

Adspurgt af dommeren forklarede han videre, at han ikke er blevet oplyst om der var sket noget.

[...]

Tiltalte har ikke supplerende forklaring til vidneforklaringen.

[...]

Sagen sluttet.

Retten hævet kl. 11.29.

Eleonora Steenholdt Mørch
Kredsdommer